

Komunikacja alternatywna

- zestawienie bibliograficzne w wyborze
za lata 1953-2025

Wydawnictwa zwarte:

1. „Twoja kolej, Ala” : o początkach pracy w zakresie AAC z dziewczynką z zespołem Downa / Edyta Cisło (W:) "Tacy jesteśmy" : aktualne problemy diagnozy i terapii osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi oraz opieki nad nimi / red. Ewa Boksa, Agata Michalska. – Kraków : Wyd. Libron, 2012. – S. 247-253 **sygn. 44 221**
2. AAC dla każdego: poradnik dla rodziców i terapeutów / Magdalena Nosko-Goszczycka. – Gdańsk : Harmonia Universalis, 2019 **sygn. 45 022**
3. Alfabet palcowy (daktylografia) / Bogdan Szczepankowski (W:) Encyklopedia Pedagogiczna XXI wieku. T. 1, A-F / red. nauk. Tadeusz Pilch. – Warszawa : Wydawnictwo Akademickie „Żak”, 2003. – S. 87-89 **sygn. 41 669 czyt.**
4. Alternatywne formy komunikacji w rehabilitacji i edukacji osób z niepełnosprawnością wielozakresową / Urszula Bartnikowska (W:) Rehabilitacja i edukacja osób z niepełnosprawnością wielozakresową / red. Katarzyna Ćwirynkało, Czesław Kosakowski. - Toruń : Adam Marszałek, 2012. - S. 67-85 **sygn. 44 088**
5. Alternatywne i wspomagające metody komunikacji / red. nauk. Jacek J. Błęszyński. - Wyd. 2 poszerz. i popr. – Kraków : Impuls, 2008 **sygn. 43 267**
6. Aspekty Komunikacji w profilaktyce, terapii i wychowaniu / Alicja Rakowska (W:) Teoria i praktyka oddziaływań profilaktyczno-wspierających rozwój osób z niepełnosprawnością. T. 2.1 / red. Jolanta Baran, Grażyna Gunia. – Kraków : Impuls, 2013. – S. 17-24 **sygn. 43 723**
7. Autyzm i AAC : alternatywne i wspomagające sposoby porozumiewania się w edukacji osób z autyzmem / red. Bogusława Kaczmarek, Aneta Wojciechowska. - Kraków : Impuls, 2015 **sygn. 44 529**
8. Bezśłowne komunikowanie się w psychoterapii / Wiesław Sikorski. – Kraków : Impuls, 201. – S. 249-296 : Dotyk jako forma terapii i komunikowania się **sygn. 43 136**

9. Biologiczne i środowiskowe uwarunkowania rozwoju umiejętności komunikacyjnych i językowych u dzieci z diagnoza porodowych urazów mózgu (PUM) / Elżbieta Maria Minczakiewicz (W:) Edukacja małego dziecka, T. 10, Wychowanie i kształcenie – kierunki i perspektywy zmian / red. Ewa Ogrodzka-Mazur, Urszula Szuścik, Beata Oelszlaeger-Kosturek. - Kraków : Impuls, 2017. - S. 213-228 **sygn. 44 587**
10. Budowanie kompetencji lingwistycznej u osób niemówiących z wykorzystaniem strategii komunikacji alternatywnej / Mirosław Michalik, Ewa Przebinda (W:) Metody terapii logopedycznej. - Wyd. 2 - Lublin : Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, 2022. - S. 143-181 **sygn. 45 699**
11. Charakterystyka wybranych pomocy terapeutycznych do realizacji zajęć specjalistycznych z dzieckiem o specjalnych potrzebach edukacyjnych : profesjonalne wsparcie terapeuty pedagoga / Anna Waligóra, Dominika Furtak, Natalia Grabowska, Szymon Suchon, patrycja Tupek. – Toruń : Wyd. A. Marszałek, 2021 **sygn. 45 973**
12. Choroby uwarunkowane genetycznie a wspomagające i alternatywne sposoby porozumiewania się / Bogusława Beata Kaczmarek (W:) Dziecko chore: zagadnienia biopsychiczne i pedagogiczne / red. nauk.: Beata Cytowska i Barbara Winczura. – Kraków : Impuls, 2007. – S. 355-378 **sygn. 44 604**
13. Diagnoza i terapia logopedyczna osób z niepełnosprawnością intelektualną: teoretyczne determinanty problemu / red. nauk.: Jacek J. Błeszyński, Katarzyna Kaczorowska-Bray. - Wyd. 2. – Gdańsk : Harmonia Universalis, 2019 **sygn. 44 384**
14. Diagnoza i wspomaganie rozwoju dziecka: wybrane zagadnienia / Maria Piszczek. – Warszawa : Centrum Metodyczne Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej, 2007. – S. 39-53 : Mowa i alternatywne sposoby porozumiewania się **sygn. 43 056**
15. Diagnoza mowy, języka i komunikowania się w zaburzeniach ze spektrum autyzmu / Rhea Paul, Kaitlyn P. Wilson (W:) Diagnoza zaburzeń ze spektrum autyzmu / red. Sam Goldstein, Jack A. Naglieri, Sally Ozonoff. - Kraków : Wyd. UJ, 2017. - S. 217-259 **sygn. 44 686**
16. Dwujęzyczność niesłyszących a bilingwalne konteksty procesów edukacyjnych / Alicja Rakowska (W:) Wspomaganie funkcjonowania psychospołecznego osób z niepełnosprawnością / red. Bożena Grochmal-Bach, Małgorzata Alberska,

Anna Grzebinoga. - Kraków : Wyd. WAM, 2012. - S. 97-112 (język migowy)
sygn. 43 791

17. Dziecko ze specjalnymi potrzebami komunikacyjnymi – rozważania o możliwościach komunikacyjnych / Paulina Dziadosz, Anna Matkowska (W:) Dzieci o specjalnych potrzebach komunikacyjnych: diagnoza, edukacja, terapia / red. nauk. Barbara Winczura. - Wyd. 3. – Kraków : Impuls, 2015. – S. 131-146
sygn. 44 179, 44 388
18. Edukacja alternatywna : nowe teorie, modele badań i reformy / red. Jacek Piekarski, Bogusław Śliwerski. – Kraków : Impuls, 2000 **sygn. 40 491, 44 012**
19. Edukacja alternatywna w XXI wieku / red. Zbyszko Melosik, Bogusław Śliwerski. – Kraków : Impuls, 2010 **sygn. 43 492**
20. GORA – Gesty Obrazujące Ruchy Artykulatorów / Gabriela Lorens, Aleksandra Karwowska (W:) Współczesne tendencje w diagnozie i terapii logopedycznej / red. Danuta Pluta-Wojciechowska, Barbara Sambor. - Gdańsk : Harmonia, 2017. - S. 375-386 **sygn. 44 791**
21. Język migowy / Bogdan Szczepankowski (W:) Encyklopedia Pedagogiczna XXI wieku. T. 2, G-Ł / red. nauk. Tadeusz Pilch. – Warszawa : Wydawnictwo Akademickie „Żak”, 2003. – S. 80-87 **sygn. 41 670 czyt.**
22. Język migowy / Edward G. Carr (W:) Nauczanie dzieci niepełnosprawnych umysłowo : mój elementarz / O. Ivar Lovaas. – Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1993. – S. 193-203 **sygn. 42 033, 42 034**
23. Język migowy w szkole i internacie / Izabela Prałat-Pyrzewicz, Jadwiga Bajewska. – Warszawa : WSiP, 1994 **sygn. 39 571**
24. Kiedy brak słów – komunikacja alternatywna i wspomagająca / Regina Waszut, Magdalena Huma-Sztwiertnia (W:) Dziecko o specjalnych potrzebach w kręgu interdyscyplinarnej terapii / red.: Dorota Kohut. – Kraków : Impuls, 2013. – S. 298-306 **sygn. 44 065**
25. Komunikacja między ludźmi : motywacja, wiedza i umiejętności / Sherwyn P. Morreale, Brian H. Spitzberg, J. Kevin Barge. - Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 2008 **sygn. 41 990**
26. Komunikacja w pracy z dziećmi i młodzieżą : wprowadzenie do pedagogiki społecznej / Pat Petrie. – Poznań : Wyd. Zysk i S-ka, 2013. – S. 174
sygn. 46 106

27. Komunikacja wspomagająca i alternatywna jako interakcja nauczyciel - uczeń ze złożonymi trudnościami w porozumiewaniu się / Anna Borzęcka (W:) Edukacja małego dziecka, T. 10, Wychowanie i kształcenie – kierunki i perspektywy zmian / red. Ewa Ogrodzka-Mazur, Urszula Szuścik, Beata Oelszlaeger-Kosturek. - Kraków : Impuls, 2017. - S. 257- 270 **sygn. 44 587**
28. Komunikacyjne środowisko nauczania i uczenia się / Aleksander Sztejnberg . – Wrocław : Wydawnictwo Astrum, 2016 **sygn. 45 662**
29. Kontrowersje wokół ułatwionej komunikacji / Dorota Danielewicz, Ewa Pisula (W:) Wybrane formy terapii i rehabilitacji osób z autyzmem / red. Ewa Pisula, Dorota Danielewicz. – Kraków : Impuls, 2008. – S. 207-222 **sygn. 42 263**
30. Krok po kroku: nauczanie i terapia dzieci z umiarkowaną, znaczną i głęboką niepełnosprawnością intelektualną / Jacek Kielin, Katarzyna Klimek-Markowicz. – Sopot : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2013. – S. 141-159 : Mowa i alternatywne sposoby komunikowani **sygn. 44 078**
31. Makaton w rozwoju osób ze złożonymi potrzebami komunikacyjnymi / red. Bogusława Kaczmarek. - Kraków : Impuls, 2014 **sygn. 44 549**
32. Metody i zasady terapii mowy osób niepełnosprawnych intelektualnie – wskazówki praktyczne / Magdalena Łabędzka-Piróg (W:) "Tacy jesteśmy" : aktualne problemy diagnozy i terapii osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi oraz opieki nad nimi / red. Ewa Boksa, Agata Michalska. – Kraków : Wyd. Libron, 2012. – S. 137-146 **sygn. 44 221**
33. Mowa, rozwój, zaburzenia, terapia / Elżbieta Maria Minczakiewicz. – Kraków : Wydawnictwo Naukowe WSP, 1997. – S. 156-172: Upośledzenie umysłowe a kształtowanie i rozwój mowy u dzieci **sygn. 41 389**
34. Mowa dziecka : wychowanie dwujęzykowe dziecka niesłyszącego / Danielle Bouvet. – Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1996 **sygn. 41 324**
35. Możliwości funkcjonalne w zakresie komunikacji dziecka z rdzeniowym zanikiem mięśni typ SMA I : spojrzenie terapeuty NDT-BOBATH / Katarzyna Padula (W:) "Tacy jesteśmy" : aktualne problemy diagnozy i terapii osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi oraz opieki nad nimi / red. Ewa Boksa, Agata Michalska. – Kraków : Wyd. Libron, 2012. – S. 209-221 **sygn. 44 221**
36. Mózg a ciało w psychoterapii / Wiesław Sikorski. – Warszawa : Difin, 2018 **sygn. 46 319**

37. Niepełnosprawność intelektualna: mowa, język, komunikacja : czy iloraz inteligencji wyjaśnia wszystko? / Jacek J. Błeszyński. – Gdańsk : Harmonia Universalis, 2013 **sygn. 44 530**
38. Niewerbalne sposoby porozumiewania się dzieci ze sprzężoną niepełnosprawnością / Magdalena Loska (W:) Wybrane problemy pedagogiki specjalnej : teoria-diagnoza-terapia / red. Małgorzata Sekułowicz. – S. 217-227 **sygn. 43 207**
39. Odkrywanie ekspresji językowej dziecka niemówiącego / Aneta Kochanowicz (W:) Wspomaganie funkcjonowania psychospołecznego osób z niepełnosprawnością / red. Bożena Grochmal-Bach, Małgorzata Alberska, Anna Grzebinoga. - Kraków : Wyd. WAM, 2012 - S. 73-96 **sygn. 43 791**
40. Osoby z niepełnosprawnością intelektualną : podręcznik dla celów wychowawczych i edukacyjnych / Otto Speck. - Gdańsk : Harmonia, 2015. - S. 118-130 : Komunikacja **sygn. 44 485**
41. Podręczny słownik terminów AAC (komunikacji wspomagającej i alternatywnej) / Magdalena Grycman, Bogusława Beata Kaczmarek. - Kraków : Impuls, 2014 **sygn. 44 537 czyt.**
42. Polski język migowy : opis lingwistyczny / Jacek Perlin, Bogdan Szczepankowski. – Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1992 **sygn. 42 212**
43. Porozumiewanie się dziecka z głęboką niepełnosprawnością intelektualną w codziennych sytuacjach / Lidia Witak-Światłowicz (W:) Dziecko z zaburzeniami w rozwoju: konteksty diagnostyczne i terapeutyczne / red. nauk. Beata Cytowska i Barbara Winczura. - Kraków, Impuls, 2005. – S. 299-308 **sygn. 41 667**
44. Program nauki komunikacji dla dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi / Maria Walczowska-Dutka. – Kraków : Impuls, 2005 **sygn. 43 488**
45. Przygarnij mnie : wychowanie dzieci głuchoniewidomych / Verena Cardniaux, Hubert Cardinaux, Armin Löwe. – Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 1993. - S. 141-175 : Porozumiewanie się (alfabet Braille'a, alfabet palcowy, alfabet punktowy) **sygn. 37 705**
46. Psychologia dzieci głuchych / pod red. I. M. Sołowjowa [i in.]. – Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1976. – S. 286-433 : Mowa (język migowy, daktylografia) **sygn. 14 286, 14 287**
47. Psychologia dziecka głuchego / Tadeusz Gałkowski, Irmiona Kaiser-Grodecka, Jadwiga Smoleńska. – Wyd. 3 zm. - Warszawa : Państwowe Wydawnictwo

- Naukowe, 1988. – S. 187-195 : Odczytywanie mowy z ust jako sposób porozumiewania się głuchych (fonogesty) **sygn. 34 271 czyt.**
48. Rewalidacja niesłyszących : podstawy postępowania pedagogicznego / Bogdan Hoffmann. –Warszawa : Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1979. – S. 158-194 : Metody kształcenia słuchu i odczytywanie mowy z ust **sygn. 42 784**
49. Rola komunikacji niewerbalnej w relacji nauczyciel – dziecko / Małgorzata Trybuś (W:) Rozwój daje radość: terapia dzieci upośledzonych umysłowo w stopniu głębokim / red.: Jacek Kielin. - Wyd. 2. – Gdańsk : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2009. – S. 15-23 **sygn. 44 759**
50. Rozwijanie kompetencji komunikacyjnych i społecznych uczniów z autyzmem / Magdalena Sabik, Agnieszka Stachowicz (W:) Kompleksowe wspomaganie rozwoju uczniów z autyzmem i zaburzeniami pokrewnymi / red. Joanna Kossewska. – Kraków : Impuls, 2008. – S. 119-138 **sygn. 43 381**
51. Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych u dziecka z autyzmem : przegląd wybranych oddziaływań terapeutycznych / Monika Zalewska, Ewa Binkuńska, Jacek Szmalec (W:) Metody terapeutyczne stosowane w pracy z dzieckiem z niepełnosprawnością : ruch i rozwój / red. Jacek Szmalec. - Warszawa : Difin, 2021. - S. 174-188 **sygn. 45 769**
52. Rozwój języka i mowy u dzieci z zespołem Downa / Maria Piszczek (W:) Wspomaganie rozwoju dzieci z zespołem Downa – teoria i praktyka / red. Bogusława Beata Kaczmarek. – Kraków : Impuls, 2008. – S. 89-101 **sygn. 43 460**
53. Specjalne potrzeby edukacyjne uczniów z niepełnosprawnościami : charakterystyka, specyfika edukacji i wsparcie / Piotr Plichta, Iwona Jagoszewska, Joanna Gładyszewska-Cylulko, Bernadeta Szczupał, Agnieszka Drzazga, Beata Cytowska. - Kraków : Impuls, 2017. - S. 186-188 : Wspieranie porozumiewania się – alternatywne formy komunikacji **sygn. 44 640**
54. Sprawdzone metody w edukacji specjalnej i włączającej : strategie nauczania poparte badaniami / David Mitchell. - Gdańsk : Harmonia, 2016. - S. 244-255 : Alternatywne i wspomagające metody komunikacji **sygn. 44 621**
55. Strategie przygotowawcze do wprowadzania systemów komunikacji alternatywnej i wspomagającej w ramach terapii pedagogicznej i logopedycznej / Ewa Brzdęk (W:) Teoretyczne i praktyczne aspekty terapii pedagogicznej osób z niepełnosprawnością / red. Barbara Oszustowicz, Viktor Lechta. – Kraków :

- Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, 2009. – S. 60-70
sygn. 42 681
56. System PECS w budowaniu funkcjonalnej komunikacji : opis przypadku pacjenta z niepełnosprawnością sprzężoną: autyzmem i niepełnosprawnością intelektualną / Łukasz Maj (W:) Metody terapii logopedycznej / red. Aneta Domagała, Urszula Mirecka. - Lublin : Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, 2022. - S. 911-931 **sygn. 45 699**
57. Terapia logopedyczna dzieci z zaburzeniami słuchu i mowy : wybrane problemy teorii i praktyki surdopedagogicznej / Grażyna Gunia. – Kraków : Impuls, 2013. – S. 122-128 : Porozumiewanie się osób głuchych **sygn. 45 523**
58. Terapia pedagogiczna dzieci ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi : nowe oblicza terapii w pedagogice specjalnej / red. Zofia Palak, Magdalena Wójcik. - Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2016 **sygn. 44 560**
59. Umiejętności językowe i komunikacyjne dorosłych osób z zespołem Downa / Bogusława Beata Kaczmarek (W:) Trudna dorosłość osób z zespołem Downa : jak możemy wspomóc? / red. Bogusława Beata Kaczmarek. – Kraków : Impuls, 2011. – S. 195-213 **sygn. 43 487**
60. Umiejętności komunikacyjne osób z niepełnosprawnością : teoria, diagnoza, wspomaganie / red. Jolanta Baran, Adam Mikruta. – Kraków : Wyd. AP, 2007 **sygn. 42 492**
61. Ustawa o języku migowym –implikacje dla surdopedagogiki / Małgorzata Gunia (W:) Kierunki rozwoju pedagogiki specjalnej / red. nauk. Katarzyna Ćwirynkało, Czesław Kosakowski, Agnieszka Żywanowska. – Wyd. 2. – Kraków : Impuls, 2013. – S. 41-51 **sygn. 45 011**
62. Wczesna diagnoza i terapia zaburzeń autystycznych : metoda krakowska / Jagoda Cieszyńska. - Kraków : CMK, 2011. - S. 228-263 : Kształtowanie systemu językowego **sygn. 44 534**
63. Wprowadzenie do logopedii / Grażyna Gunia, Viktor Lechta. – Kraków : Impuls, 2011. – S. 33-43 : Komunikacja alternatywna **sygn. 43 348**
64. Wspomagające i alternatywne metody porozumiewania się (AAC) w pracy nad rozwojem mowy i komunikacji dzieci z ASD / Angelika Łasocha (W:) Diagnoza i terapia logopedyczna małego dziecka z zaburzeniem ze spektrum autyzmu

- (ASD) / red. Joanna Kwasiborska-Dudek, Danuta Emiluta-Roza. - Gdańsk : Harmonia, 2020. - S. 361-391 **sygn. 45 094**
65. Wspomagające i alternatywne metody porozumiewania się w terapii zajęciowej / Beata Batorowicz (W:) Terapia zajęciowa dzieci / Aleksandra Kulis, Urszula Chrabota, Małgorzata Szmurło, Beata Batorowicz. - Warszawa : Wyd. Lekarskie, 2019. - S. 138-160 **sygn. 45 360**
66. Wspomagające sposoby porozumiewania się – nauka i rozwijanie umiejętności / Alina Smyczek, Jolanta Szwiec (W:) Przewodnik dla nauczycieli uczniów upośledzonych umysłowo w stopniu znacznym i umiarkowanym. Cz. 1 / red. nauk. Maria Piszczek. – Warszawa : Centrum Metodyczne Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej Ministerstwa Edukacji Narodowej, 2009. - S.131-155 **sygn. 43 057**
67. Wspomaganie zaburzonej zdolności komunikacyjnej dziecka metodą symultaniczno0sekwencyjną : studium przypadku / Agnieszka Ochman (W:) Teoria i praktyka oddziaływań profilaktyczno-wspierających rozwój osób z niepełnosprawnością. T. 2.2 / red. Jolanta Baran, Tamara Cierpiatowska, Dorota Kornaś. – Kraków : Impuls, 2013. – S. 159-173 **sygn. 43 724**
68. Wykorzystanie gestów w procesie porozumiewania się osób z zespołem Downa / Bogusława Beata Kaczmarek (W:) Wspomaganie rozwoju dzieci z zespołem Downa – teoria i praktyka / red. Bogusława Beata Kaczmarek. – Kraków : Impuls, 2008. – S. 103-132 **sygn. 43 460**
69. Zachowania komunikacyjne dzieci z autyzmem : wpływ deficytów kompetencji komunikacyjnej na sposób porozumiewania się dzieci z autyzmem / Elżbieta Sadowska. -Warszawa : Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, 2024 **sygn. 46 317**
70. Zmysły w komunikacji : mowa i jej uwarunkowania / red. Beata Kazek, Justyna Wojciechowska. - Gdańsk : Harmonia, 2017 **sygn. 44 716**
71. Zmysły w komunikacji : wszystkie zmysły prowadzi mózgu / red. Beata Kazek, Justyna Wojciechowska. - Gdańsk : Harmonia, 2016 **sygn. 44 715**
72. Znaczenie i wykorzystanie komunikacji wspomagającej i alternatywnej (AAC) w porozumiewaniu się z osobami z głęboką niepełnosprawnością intelektualną / Beata Cytowska, Agnieszka Drzazga (W:) Dzieci o specjalnych potrzebach komunikacyjnych: diagnoza, edukacja, terapia / red. nauk. Barbara Winczura. - Wyd. 3. – Kraków : Impuls, 2015. – S. 337-353 **sygn. 44 179, 44 388**

Artykuły z czasopism:

1. 10 [dziesięć] lat pracy systemem symboli Bliss i innymi metodami niewerbalnej komunikacji w Polsce / Anna Lechowicz // **Szkoła Specjalna. – 1999, nr 2, s. 120-123**
2. "Chcę, by komunikował się lepiej!" : koncepcja kompetencji komunikacyjnych użytkownika AAC jako klucz do stanowienia celów edukacyjnych / Alina Smyczek // **Terapia Specjalna Dzieci i Dorosłych. - 2020, nr 1, s. 6-11** [on-line]
<https://terapiaspecjalna.pl/artukul/chce-by-komunikowal-sie-lepiej-koncepcja-kompetencji-komunikacyjnych-uzytkownika-aac-jako-klucz-do-stanowienia-celow-edukacyjnych> [dostęp: 1.09.2025]
3. "Strefa głosu" : innowacyjna koncepcja wspierania rozwoju komunikacji w Zespole Placówek Edukacyjnych w Olsztynie / Elżbieta Chilińska Karpowicz, Krystyna Kowalczyk // **Wychowanie na Co Dzień. - 2016, nr 2, s. VI-VIII** Wkładka Metodyczna
4. Alfabet Elia szansą dla osób niewidomych niezdolnych do nauki Brajla / Marlena Kiljan // **Szkoła Specjalna. - 2006, nr 2, s. 153-156**
5. Alternatywne sposoby komunikacji w pracy pedagoga / Aleksandra Kubala-Kulpińska // **Wychowanie w Przedszkolu. – 2025, nr 1, s. 16-20**
6. Analiza wymagań dla procesu rozpoznawania znaków alfabetu palcowego z obrazów statycznych / Mirosław Forczek // **Studia Informatica. – 2001, nr 4, s. 149-160** [on-line]
<https://delibra.bg.polsl.pl/dlibra/publication/79932/edition/70954/content> [dostęp: 1.09.2025]
7. Animacja postaci w systemie wizualizacji języka migowego/ Piotr Fabian // **Studia Informatica. - 2001, nr 4, s. 183-193** [on-line]
<https://delibra.bg.polsl.pl/dlibra/publication/79935/edition/70957/content> [dostęp: 1.09.2025]
8. Czy AAC to "ostatnia deska ratunku"? : o mitach i faktach związanych z wpływem komunikacji wspomagającej na rozwój mowy / Maja Kłoda-Leszczczyńska // **Terapia Specjalna Dzieci i Dorosłych. - 2020, nr 1, s. 27-33** [on-line]
<https://terapiaspecjalna.pl/artukul/czy-aac-to-ostatnia-deska-ratunku-o-mitach-i-faktach-zwiazanych-z-wplywem-komunikacji-wspomagajacej-na-rozwoj-mowy> [dostęp: 1.09.2025]

9. Czy fonogesty umożliwią dzieciom niesłyszącym pełny rozwój językowy? / Kazimiera Krakowiak // **Szkoła Specjalna. –1987, nr 1, s. 44-50**
10. Dialog versus monolog : jak podtrzymywać kontakt wzrokowy z dzieckiem głuchym? / Piotr Tomaszewski // **Kwartalnik Pedagogiczny. - 2006, nr 3, s. 43-56**
11. Dorastanie w komunikacji / Jolanta Szwiec-Kolanko // **Terapia Specjalna Dzieci i Dorosłych. - 2020, nr 1, s. 48-54** [on-line]
<https://terapiaspecjalna.pl/artukul/dorastanie-w-komunikacji> [dostęp: 1.09.2025]
12. Dylematy psychospołeczne w doborze alternatywnych i wspierających środków komunikacji / Joanna Mikulska / **Rewalidacja. - 2005, nr 2, s. 32-36**
13. Dziecko niepełnosprawne ze specjalnymi potrzebami w zakresie porozumiewania się na zajęciach szkolnych / Anna Lechowicz // **Szkoła Specjalna. – 1999, nr 3, s. 161-165**
14. Fonogesty jako narzędzie służące do rozwijania wyobrażeń słów u dzieci z uszkodzonym narządem słuchu / Kazimiera Krakowiak // **Kosmos. – 1998, nr 3, s. 251-259** [on-line]
<https://kosmos.ptpk.org/index.php/Kosmos/article/view/2122/2098> [dostęp: 1.09.2025]
15. Funkcjonowanie rodziny dziecka z zespołem Retta ze szczególnym uwzględnieniem roli komunikacji alternatywnej (AAC) – studium indywidualnego przypadku / Katarzyna Choszczyk // **Szkoła Specjalna. – 2023, nr 3, s. 219-231**
16. Grupowe strategie komunikacyjne jako forma AAC u dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu / Weronika Firlejczyk, Anna Krzyszczyk // **Terapia Specjalna Dzieci i Dorosłych. - 2020, nr 1, s. 42-47** [on-line]
<https://terapiaspecjalna.pl/artukul/grupowe-strategie-komunikacyjne-jako-forma-aac-u-dzieci-z-zaburzeniami-ze-spektrum-autyzmu> [dostęp: 1.09.2025]
17. Historia trzech spotkań - proces tworzenia strategii wspomagających porozumiewanie się / Monika Jerzyk // **Terapia Specjalna Dzieci i Dorosłych. - 2020, nr 1, s. 34-41** [on-line] <https://terapiaspecjalna.pl/artukul/historia-trzech-spotkan-proces-tworzenia-strategii-wspomagajacych-porozumiewanie-sie> [dostęp: 1.09.2025]
18. Jak budować porozumienie z osobą z wieloraką niepełnosprawnością / Natalia Koczorowska // **Terapia Specjalna Dzieci i Dorosłych. - 2020, nr 5, s. 60-66**

- [on-line] <https://terapiaspecjalna.pl/artykul/jak-budowac-porozumienie-z-osoba-z-wieloraka-niepelnosprawnoscia> [dostęp: 1.09.2025]
19. Kategorie użytkowników wspomagającej i alternatywnej komunikacji / Wirginia Loebli // **Szkoła Specjalna. – 2000, nr 5, s. 247-255**
 20. Komunikacja językowa dzieci z niepełnosprawnością intelektualną / Natalia Nowaczyk // **Remedium. – 2015, nr 2, s. 24-25**
 21. Komunikacja osób ze sprzężonymi zaburzeniami rozwoju / Barbara Grzyb, Monika Morgała // **Niepełnosprawność i Rehabilitacja. - 2017, nr 4, s. 19-39**
 22. Komunikacja wspomagająca i alternatywna (AAC) / Alina Smyczek // **Blżej Przedszkola. - 2008, nr 6, s. 36-39**
 23. Kształtowanie umiejętności komunikacyjnych dzieci głębiej upośledzonych umysłowo / Elżbieta Minczakiewicz, Michał Łukaszewicz // **Szkoła Specjalna. – 2000, nr 2/3, s. 67-75**
 24. Makaton – alternatywny i wzmocniony sposób porozumiewania się / Bogusława Kaczmarek // **Rewalidacja. - 2003, nr 1, s. 80-88**
 25. Manualne i graficzne systemy wspomagające komunikację i możliwości ich stosowania przez osoby niepełnosprawne intelektualnie / Jolanta Rzeźnicka-Krupa // **Szkoła Specjalna. – 2002, nr 2, s. 80-86**
 26. Metoda fonogestów jako szansa na pełne i wszechstronne wykształcenie osób niesłyszących / Kazimiera Krakowiak // **Szkoła Specjalna. – 2002 nr 2 s. 68-79**
 27. Metody komunikacji alternatywnej i wspomagającej w edukacji dzieci głębiej upośledzonych umysłowo i autystycznych / Maria Piszczek. - Cz. 1 - **Rewalidacja. - 2000, nr 2, s. 13-21; Cz. 2 - Rewalidacja. - 2001, nr 1, s. 3-24**
 28. Metodyka nauczania alternatywnych sposobów porozumiewania się i techniki posługiwania się symbolami / Alina Smyczek, Jolanta Szwiec // **Rewalidacja. - 2000, nr 1, s. 21-26**
 29. Nauka porozumiewania się gestami / Maria Piszczek // **Rewalidacja. - 1998, nr 1, s. 21-37**
 30. Nowe technologie wspierające edukację i komunikację – serwis Robobrilie / Emilia Śmiechowska-Petrovskij // **Szkoła Specjalna. - 2011, nr 1, s. 50-56**
 31. Ocena efektywności porozumiewania się - skala umiejętności komunikacyjnych z zakresu komunikacji wspomagającej i alternatywnej AAC / Magdalena Grycman // **Terapia Specjalna Dzieci i Dorosłych. - 2020, nr 5, s. 34-41** [on-line] <https://terapiaspecjalna.pl/artykul/ocena-efektywnosci-porozumiewania-sie->

[skała-umiejetnosci-komunikacyjnych-z-zakresu-komunikacji-wspomagajacej-i-alternatywnej-aac](#) [dostęp: 1.09.2025]

32. Osiem kryteriów / Magdalena Grycman, Monika Jerzyk // **Terapia Specjalna Dzieci i Dorosłych. - 2020, nr 1, s. 12-19** [on-line] <https://centrumgadatek.pl/wp-content/uploads/2020/03/8-kryteri%C3%B3w-warunkuj%C4%85cych.pdf> [dostęp: 1.09.2025]
33. Proces wspierania dziecka ze specjalnymi potrzebami komunikacyjnymi w zakresie rozwijania kompetencji społecznych / Iwona Konieczna, Katarzyna Cichocka-Segiet // **Szkoła Specjalna. – 2016 nr 4, s. 278-290**
34. Refleksje dotyczące komunikacji symbolami Bliss / Katarzyna Warś // **Szkoła Specjalna. – 2004, nr 1, s. 47-48**
35. Refleksje wokół komunikacji międzyludzkiej – implikacje dla interwencji językowej osób z problemami porozumiewania / Wirginia Loeb / **Szkoła Specjalna. – 2001, nr 3, s. 137-140**
36. Rodzic w terapii dziecka z zaburzeniami komunikacji językowej / Joanna Frąckiewicz // **Szkoła Specjalna. - 2007, nr 4, s. 260-268**
37. Trudności użytkownika AAC na drodze do piśmienności / Ewa Przebinda // **Terapia Specjalna Dzieci i Dorosłych. - 2020, nr 5, s. 8-13** [on-line] <https://terapiaspecjalna.pl/arttykul/trudnosci-uzytownika-aac-na-drodze-do-pismiennosci> [dostęp: 1.09.2025]
38. Warsztat i umiejętności zawodowe nauczyciela w pozawerbalnym komunikowaniu się z osobami upośledzonymi umysłowo / Justyna Turek // **Szkoła Specjalna. – 2006, nr 4, s. 288-297**
39. Wspieranie metodami komputerowymi alternatywnego porozumiewania się za pomocą piktogramów / Katarzyna Piasecka // **Szkoła Specjalna. – 2005, nr 5, s. 372-380**
40. Wspomagające i alternatywne metody komunikacji osób niemówiących / Agnieszka Janiec // **Bliżej Przedszkola. - 2007, nr 6, s. 59-65**
41. Zastosowanie komunikacji alternatywnej i wspomagającej w pracy z dzieckiem z autyzmem – z doświadczeń młodego nauczyciela / Magdalena Cychowska // **Szkoła Specjalna. – 2010, nr 5, s. 375-379**

Netografia:

1. Alternatywne metody porozumiewania się – część I / Dorota Kulesza
https://www.fundacjaavalon.pl/abc/alternatywne_metody_porozumiewania_sie_cz_esc_i/#b dostęp: 1.09.2025
2. Alternatywne metody porozumiewania się – część II / Dorota Kulesza
https://www.fundacjaavalon.pl/abc/alternatywne_metody_porozumiewania_sie_cz_esc_ii/ dostęp: 1.09.2025
3. Rozwój mowy i komunikacji alternatywnej (AAC) / Marzena Buchnat, Aneta Wojciechowska
<https://criduchat.pl/rozwoj-mowy-komunikacji-zespol-kociego-krzyku/> dostęp:
1.09.2025
4. Świat gestów i symboli w komunikacji dziecięcej / Agnieszka Lasota. – Kraków :
Impuls, 2010
<https://www.lasotaagnieszka.pl/files/Swiat%20gestow%20i%20symboli.pdf>
dostęp: 1.09.2025

Oprac. Aldona Kruk
Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Krakowie
Filia w Nowej Hucie

